

Да исто не буде исто

Изругивање сопственом народу

Увођење начела међународног права у породичне племенске везе Срба и Црногораца, делује као противприродни блуд. Као када би вода пошла узбрдо или се дрвеће садило наопако.

Камен и вода – увек заједно, а никад исто: Срби и Црногорци, увек су заједно и увек су исто. Нису заједно што баш тако желе, већ су заједно зато што су – исто. Као две руке истог организма: исто им је порекло, исти су им језик и писмо, иста књижевност и иста вера. Исти је простор на којем живе. Иста им је историја.

Иста су им имена и презимена. И, исти им очеви и матере...

Може неке изгледати да је међу Црногорцима и Србима, одиста, премного тога истог. И другим би се народима – ко зна – толико истог, можда, показало као преко мере: Французи су, из уличне граје, допрли до револуције, да би прекинули претерано трајање истог, па су, на крају, остали оно што су били – Французи.

Мбра на којој се деценијама исцрпљује највећи део менталне енергије Срба и Црногораца у доказивању и одбрани националних посебности и истоветности, нараста све више што се време коначног расплета – ко је ко – одужује. Нико не може да предскаже када ће тај судњи дан расплета доћи. Од нестрпљења у очекивању расплета не може ни да се ради, ни да се спава. Српско-црногорска политичка сцена подсећа одавно на атмосферу Маринкове баре.

Европа и Америка свом снагом подупиру ову братску српско-црногорску лакрдију: ретко да прође нека недеља, а да у истовремену посету Београду и Подгорици не стигне неко са Западне Хемисфере, обично неки трећеразредни државни чиновник. Чиновници овамо стижу са задатком да опомену Србе и Црногорце како Хемисфера не може остати благонаклона према икоме од њих ако у међусобним односима нарушавају начела међународног права, права човека и принципе светске демократије.

У предугом присуству оваквог лудила, нормалан човек губи оријентацију. Без престанка се, немоћан пита – шта би то требало да се учини да би породичне везе прве и друге линије крвног сродства Срба и Црногораца, добиле обличје међународних односа? Онакво обличје с каквим би Међународна заједница била задовољна.

Црногорско-српској браћи овај захтев не постављају Кина или Монголија. Или Нигерија, на пример. Не поставља га ни Русија. Захтев постављају Америка и Европа, а српски и црногорски политички естаблишменти га, у помахниталом заносу, преносе једном и другом племену као услов њиховог опстанка. Услов без којег нема прикључења Европи. А, без Европе нема живота. Ни за Србе, ни за Црногорце.

Треба респектовати принципе према којима се уређују односи међу народима у свету. Али, како те принципе применити у атмосфери породичних веза између две племенске заједнице? Нама, а ни Хемисфери која према нама излива такве благодатне скрби, статистика није понудила сведочење, а ни медији о томе не извештавају – колико српских породица у Србији има које немају рођаке прве линије крвног сродства међу Црногорцима у Црној Гори? Или – да ли међу црногорским породицама у Црној Гори постоји нека, која нема рођаке прве линије крвног сродства међу српским породицама у Србији? Можда и има оних који немају... Али, много је исте крви да би међу Србима и Црногорцима остало места за било какав канон међународног

права. И односа међу народима.

Увођење начела међународног права међу Црногорце и Србе делује као противприродни блуд. Као вода када би пошла узбрдо. Или када би се дрво, уместо на корен, садило на гране. То би значило признање нагона човековог да мења природу. Било је, истина, таквих покушаја, али у литератури. Гетеов Доктор Фауст, персонификација европског интелектуалца либералне епохе, покушао је да изведе такав подвиг, па је призвао ђавола.

Нисмо далеко од тога да и сами, попут Доктора Фауста, призовемо црног ђавола у своје животе. И без ђавола црног, Србија и Црна Гора су препуне ђаволског посла. Српску и црногорску престоницу – оне нивое престоница, заправо, на којима се доносе одлуке релевантне за нацију – попунила су већ одавно лица досељена са националне периферије. Слична онима из Нушићевих комедија. Уз њих су, као нераздвојено братство, стала и лица са периферије градског живота у престоницама.

Та сатанска синтеза – синтеза људске сподобе са националне периферије и интелектуалног пролетера са периферије градског живота – добила је, насилним запоседањем државне власти, облик политичке параноје којом се испуњавају животи људи две племенске заједнице. До крајности се испуњавају тим злом. Паланачки дух је, попут сабласти, притиснуо једну и другу престоницу, па од грађана – и у престоницама и изван њих – чини оно што они накада нису били. Тај, параноји доследан а неук и, дилетантизмом потхрањени слој, одиста је поставио себи за циљ мењање природе. И људи заједно с њом.

Не представља тај, већ презрени слој приземне свести, никакву новост у животу нације. Он нараста као јесењи поводањ и разара национално ткиво од самог завршетка Другог светског рата. Памтимо његове облике из времена првих поратних година када се окушао у подвигу подвајања нације на Србе и Црногорце. Захтевало се да се, у атмосферу националног сиромаштва, уведе друштвени поредак према обрасцима европског либерализма на Западу. Или болшевичког марксизма на Истоку, уводећи међународно право у породичне односе људи.

Покушај подвајања обављан је деценијама у форми сукоба генерација. Најпре сукоба очева, ратних хероја и синова, алфаветских скоројевића. Трагич ни сукоб генерација у којем су синови устали на очеве, догодио се у време напада Информбироа на Југославију првих послератних година. Напад је идеолошки најпре разјединио саму ратну генерацију хероја-очева, а средство којим је њено нарушено јединство поновно успостављено, био је Голи оток.

Ту, на трагици Голог отока, генерација синова, оспорила је генерацији очева релевантност учинка ратне хероике антифашизма и ваљаност поставке поратне доктрине Братства и јединства. Голи оток су настањивали Црногорци и Срби.

Као у делима Сигмунда Фројда о прародитељском греху оца дивљака, тиранина у хорди, у свим секторима рада и живота у Србији и Црној Гори, организоване су завере синова и њихов поход на родитељски грех. Али, сада не због презрења Голог отока и заноса социјализмом и самоуправљањем, већ због саме идеје Револуције. Синови нису, као код Фројда, убили оца-родитеља и појели га како би у себе упили дух оца-тиранина.

Али су, да би осигурали трајност својих успеха у оспоравању родитељских учинака, синови запосели све партијске и државне форуме земље и нације – друштвене организације грађана, привредна предузећа, универзитете, академије, књижевне клубове. Запосели су сферу образовања, аграр, установе културе, издавачку делатност. Није пропуштен ни филм, радио и ТВ. Узели су под своје редакције дневних листова и часописа... И, државну безбедност, на крају.

Време зачетка сукоба уступило је простор процесу зрења и преображавања сукоба.

Једном започет сукоб, увек је присутан сукоб; међу генерацијама синова и очева он се преламао вишеслојно и вишеструко. Преламао се у различитим тренуцима послератне историје који су, у званичној политици, добијали епитете преломних – узлетних фаза социјалистичког развоја југословенског друштва. После Голог отока отворио се 1958. нови и опакији идеолошки сукоб. Оспоравањем социјалистичких вредности друштвеног поретка Југославије, заснованог на колективном раду и друштвеном планирању. Нижу се иза тога Привредна реформа из 1964. и Брионски пленум, организован две године касније. Следи, потом, покрет српског либерализма из 1968. и хрватски маспокрет као реакција хрватске интелигенције на либералистичке идеје у Србији, према обрасцу европског синдикализма и демократије.

Тај непрекинути сукоб генерација – сукоб старог и новог, конзервативног и напредног, националног и интернационалног у оквиру исте друштвене заједнице, под јединим називом либерализам, сублимиран је на Десетом конгресу Савеза комуниста. У свести људи који су се бавили радом и стваралаштвом, Конгрес је произвео наивно уверење како је битка за даљњи прогрес народа, најзад добијена. У потврду таквог свога уверења радничка класа и трудбеници сељаци приложили су, поред рада, и свој глас за Устав из 1974. и Закон о удруженом раду, инаугурисан две године касније.

У међувремену стасала је и трећа послератна генерација Срба и Црногораца – синови спавачи; будили су се у подне. Синови синова грешних родитеља из времена Револуције. Синови, стипендисти страних фондација, сељацима и радничкој класи што су педесет година, својим рукама изграђивали привреду земље, развијали средства рада и сами из својих џепова финансирани све своје потребе, обећавају данас капитализам према обрасцу из времена Адама Смита. Они ревностно обављају недовршене послове старих сукоба, али и послушну ехо Западне Хемисфере о степену ваљаности изведених подвига у разарању сопствене отаџбине.

Југославија није пропала; срушена је под бременом патриотизма савладаног на страним колецима.

Ти синови-спавачи срушили су државу пошто су схватили да рат деведестих нису добили. Укинули су друштвену својину, исисали сокове из привреде и истерали радника на улицу. Сада су загризли у супстанцију друштвеног рада – средства за производњу, распродајући их трајно и у бесцење.

У основи тога процеса лежи подвајање две породичне заједнице у којој се већ у приличној мери разазнаје ко којој породици припада. Ствар није безазлена ма колико се Црногорци у Црној Гори уписивали као Срби, не због пркоса или терања ината рођака са Лима, рођацима на Морачи. То није инат, већ јаук. њихов јаук опомена је на пети октобар.

И опомена на Осму седницу. И опомена на жуту греду. И на младе јаничаре црногорске када су револуционарним покликом Ми немамо друге отаџбине, освојили осећање јавности једне и друге породичне заједнице, преузимајући послове нације којима нису били вични. Али, послове наложене од Европе – Транзиција до гроба. Продаја свега и свачега да би се ушло у Европу. Не посредством рада и стваралаштва, већ посредством Хашког трибунала. Трибунал ће се признати као историјски учинак Срба и Црногораца којим ће се придружити народима Европе.

Нека је Богу хвала! Тек нас у Европи чека јаук. Непресушан и трајан.